

Lahden kaupunki

Muutos 25.5.2021

*Lahden paikalliset muutokset ja täydennykset on kirjoitettu **lihavoidulla tekstillä**. Asiasta on lähetetty lausuntopyyntö Lahden peruskouluille, oppilaskuntien hallituksille, vanhempainyhdistyksille ja peruskoulun yhteistyökumppaneille. Lausunnoissa esille tulleita asioita on hyödynnetty kirjoittamalla tekstiin täydennyksiä/tarkennuksia **sinisellä**. Lisäksi on tehty muutos sivun 2 lauseeseen **vihreällä** sivistyslautakunnan 25.5.2021 päätöksen mukaisesti.*

Lahden ruotsinkielisen perusopetuksen opetussuunnitelman 2016 muutokset ja täydennykset koskien ohjaussuunnitelmaa ja oppilaanohjausta

Handlingsplan för elevhandledning

Elevhandledningen har en central betydelse ur såväl elevernas och skolans som ur samhällets perspektiv. Handledningsverksamheten ska bilda en sammanhängande helhet som fortgår under hela den grundläggande utbildningen och vidare under studierna efter den grundläggande utbildningen. Elevhandledningen ska främja att eleverna lyckas i skolarbetet, att studierna löper smidigt och att eleverna uppnår goda studieresultat.

Elevhandledningens uppdrag är att främja elevernas fostran och utveckling så att de kan vidareutveckla sina studievanor och sina sociala färdigheter och tillägna sig kunskaper och färdigheter som behövs i livet. Elevhandledningen ska stödja eleverna att fatta beslut och att göra val gällande vardagslivet, studierna, fortsatta studier och framtiden utgående från sina egna förutsättningar, sina värderingar, sitt utgångsläge och sina intressen. Med hjälp av elevhandledningen lär sig eleverna att bli medvetna om sina möjligheter att påverka planeringen och besluten i sitt eget liv. Eleverna ska uppmuntras att fundera över och ifrågasätta sina förhandsuppfattningar om utbildning och yrken och att göra sina val utan könsbundna rollmodeller. Elevhandledningen ska genomföras i samarbete med vårdnadshavarna.

Strukturen, verksamhetsätten, arbets- och ansvarsfördelningen inom elevhandledningen samt de yrkesövergripande nätverk som behövs för att uppnå målen för elevhandledningen ska beskrivas i skolans handledningsplan. I planen ska även samarbetet mellan hem och skola gällande handledning beskrivas, liksom skolans samarbete med arbetslivet och arrangemang i anslutning till praktisk arbetslivsorientering. Det är viktigt att systematiskt utvärdera hur målen i handledningsplanen nås. För att elevernas studier ska fortlöpa smidigt vid etappmålen inom den grundläggande utbildningen och vid övergången till fortsatta studier är det viktigt med samarbete mellan lärarna och studiehandledarna och att man vid behov samarbetar med andra yrkeskategorier. Lärarna ska i sitt arbete använda aktuell information om fortsatta studier, arbetsliv och arbetsuppgifter samt förändringar i dessa.

Elevhandledningen fungerar som en länk mellan skolan, samhället och arbetslivet. Elevhandledningen ska främja rättvisa, likvärdighet, jämlikhet och delaktighet samt förebygga marginalisering från utbildning och arbetsliv. De kunskaper och färdigheter som utvecklas inom elevhandledningen bidrar för sin del till att trygga tillgången på kompetent arbetskraft och till att efterfrågan och utbud på kunnande sammanfaller i det framtida arbetslivet.

I årskurserna 1–2 genomförs elevhandledningen som en integrerad del av den övriga undervisningen och skolans verksamhet. Klassläraren ansvarar tillsammans med de övriga lärarna för elevhandledningen. Handledningen ska främja utvecklingen av elevernas studievanor och -färdigheter samt stödja eleverna att

gradvis börja ta ansvar för skolarbetet, sina egna uppgifter och sin egendom. Eleverna ska få handledning i att ställa upp individuella mål samt uppmuntrande och vägledande respons på hur målen nåts på ett sådant sätt att förmågan att lära sig stärks. Med tanke på målen för elevhandledningen är det viktigt att välja sådana arbetsätt och ge respons på ett sådant sätt att eleverna kan bilda sig en positiv uppfattning om sig själva som elever och som medlemmar i gruppen. Eleverna ska handledas till att utveckla sina sociala färdigheter och sin förmåga att arbeta i grupp. De uppmuntras även till aktiv delaktighet i sin närmiljö.

Med hjälp av elevhandledningen läggs grunden för samarbetet mellan hem och skola i ett tidigt skede av den grundläggande utbildningen. Elevhandledningen ska stödja eleverna och vårdnadshavarna att göra de första valen gällande utbildning och hjälpa dem att förstå valens betydelse för framtida studier. Eleverna bekantar sig med olika yrken och med arbetslivet utgående från de yrken som finns representerade i skolan och i deras närmaste omgivning.

I årskurserna 3–6 genomförs elevhandledningen huvudsakligen som en integrerad del av den övriga undervisningen och verksamheten i skolan. Man kan också reservera lektioner för elevhandledning på det sätt som fastställs i läroplanen. Klassläraren ansvarar tillsammans med de övriga lärarna för elevhandledningen. Utöver den egna skolan och närmiljön kan även företag och andra samarbetsparter i den närmaste omgivningen fungera som lärmiljöer.

Elevhandledningen ska stödja eleverna att hitta och utveckla studiestrategier, stärka deras förmåga att ställa upp individuella mål och utvärdera hur målen nås samt bidra till att utveckla förmågan att lära sig. Handledningen ska hjälpa eleverna att tillägna sig olika färdigheter och metoder som behövs för att lära sig, arbeta, inhämta kunskap och hantera information i studierna. De ska också lära sig att identifiera läroämnenas särdrag samt att välja lämpliga inlärningsstrategier för varje läroämne. Handledningen ska stödja utvecklandet av elevernas sociala färdigheter och färdigheter att arbeta i grupp.

Elevhandledningen ska utveckla färdigheter som behövs i livet och stärka elevernas positiva uppfattning om sig själva som elever. Eleverna ska vägledas att identifiera och värdesätta både sina egna och andras styrkor, förmågor och färdigheter. De ska stödjas att ta ansvar för sitt liv, sina studier, sina val och sin medverkan som aktiva medlemmar och aktörer i gruppen och närmiljön. Eleverna ska ges möjligheter att delta och påverka i skolgemenskapen och närmiljön, för att de småningom ska få en uppfattning om sina möjligheter att påverka i samhället.

Via elevhandledningen ska eleverna bekanta sig med yrken, arbetsplatser och näringsliv i den närmaste omgivningen. Syftet med eventuella studiebesök och exkursioner är att ge eleverna en bild av arbetsliv, företagsamhet och olika yrken. Genom besöken väcks också elevernas intresse för olika yrken.

Elevhandledningen ska stödja eleverna och vårdnadshavarna när det gäller att få information och göra val förknippade med studierna. De ska ha möjlighet till personliga handledningssamtal om studier och val och att få svar på olika frågor gällande lärande och skolgång.

I årskurserna 7-9 har elevhandledningen som uppdrag att stödja elevernas övergång till lärmiljöerna och arbetssätten i årskurserna 7–9. I årskurserna 7–9 vägleds varje elev fortsättningsvis att utveckla sin förmåga att lära sig och sina studiefärdigheter. Eleverna får hjälp med att förstå hur deras val inverkar på studierna och framtiden. Elevhandledningen har tillsammans med de övriga läroämnena som uppdrag att klargöra läroämnenas betydelse för fortsatta studier och arbetslivsfärdigheter samt att utöka elevernas kunskaper om arbetslivet, olika arbetsuppgifter, entreprenörskap och framtida kompetensbehov. Studiehandedaren har huvudansvaret för elevhandledningen.

Elevhandledningens uppdrag är att öka elevernas beredskap att klara sig i föränderliga livssituationer och i övergångsskeden i studier och yrkeskarriär. Eleverna ska få lära sig att använda och utnyttja olika informations-, rådgivnings- och handledningstjänster. Handledningen ska stärka elevernas företagsamhet och förmåga att ta egna initiativ i beslut som gäller deras utbildnings- och karriärval. I samarbete med den mottagande läroanstalten och vårdnadshavarna ska elevhandledningen ge eleverna information och möjlighet att bekanta

sig med utbildnings- och studiealternativ efter grundskolan.Handledningen har som uppgift att bidra till att studierna slutförs och att med hjälp av planering av fortsatta studier i samband med gemensam ansökan stödja övergången till studier efter den grundläggande utbildningen.

I den grundläggande utbildningen i Lahtis deltar alla som hör till undervisnings- och handledningspersonalen i grundskolans handledningsverksamhet. Med detta avses att man stöder elevens lärande, tillväxt och utveckling, följer upp välmåendet samt uppmärksammar elevens livssituation och livshistoria. Handledningen främjar utvecklingen av de sociala färdigheterna och kommunikationsförmågan.

I årskurserna 7–9 har elevhandledarna huvudansvar för handledningen. Elevhandledarna ser till att handledningen anordnas i praktiken och att helheten planeras och förverkligas. Ämneslärarna handleder eleven i studierna, i färdigheterna att lära sig att lära samt att identifiera sina egna styrkor. I undervisningen lyfts arbetslivssynvinkeln fram.

Handledningen i övergångsskeden i den grundläggande utbildningen återfinns i beskrivningen för årskurshelheten för varje läroämne.

Man samarbetar med hemmet i samband med elevens lärande och skolgång samt när ansökningar till fortsatta studier är aktuella. Samarbetssätten beskrivs noggrannare i skolans årliga handledningsplan.

Samarbete vid övergångsskeden

När övergångsskedet i andra stadiet närmar sig, utvidgas handledningens verksamhetsfält. Eleverna besöker andra stadiets läroanstalter och bekantar sig således med olika utbildningsområden. Gällande besöken försöker man speciellt utnyttja läroanstalternas öppna dörrars dagar och specifika besöksdagar. Målet med besöken är också att aktuell information om förändringar i utbildning och arbetsliv förmedlas till skolvärlden och elevhandledaren. Elevhandledaren, specialläraren, specialklassläraren och andra aktörer i den grundläggande utbildningen samarbetar med studiehandledare och lärare inom andra stadiet.

En elev i slutskedet av den grundläggande utbildningen handleds att söka sig till utbildning efter den grundläggande utbildningen. Elevhandledaren handleder och följer upp elevens sökande till fortsatta studier.

Målet i övergångsskedet är en kontinuitet i handledningen och stödåtgärderna. Den nödvändiga elevinformationen flyttas till andra stadiet i samarbete med eleven och vårdnadshavaren. Samarbete vid övergångsskedet görs med andra stadiets läroanstalter och andra aktörer som erbjuder stöd för eleven. Man följer upp hur eleven förbinder sig vid sina fortsatta studier. Om eleven blir utan en studieplats på andra stadiet, **handleds hen att ansöka till fortsatta studier under fortgående ansökan. Vid behov ges handledning för att ansöka till fortsatta studier ännu i augusti.** Man gör en anmälan till VALPAS-systemet på elevens hemort för elever som blivit utan studieplats samt elever som inte påbörjar fortsatta studier.

Fortsatt handledning för studier efter den grundläggande utbildningen, arbetslivssamarbete samt arrangemang för arbetslivsorientering

Utbildnings- och yrkesinformationen förändras ständigt. I undervisningen och elevhandledningen betonas det därför att man söker aktuell information ur olika källor. I samband med arbetslivsorienteringen utvidgas lärmiljön utanför skolan, till företag och arbetsplatser. I årskurs 7 kan eleverna till exempel bekanta sig med yrken inom skolan och utanför skolan. I årskurs 8 har eleverna en vecka PRAO och i årskurs 9 har de två

veckor PRAO. Vid behov kan praktisk arbetslivsorientering anordnas elevspecifikt, till exempel för elever som får intensifierad elevhandledning och skolspecifikt genom till exempel fadderföretagsverksamhet. Man kan även genomföra företags- och läroanstaltsbesök i samarbete med olika läroämnen.

Strukturen, arbetsätten och ansvarsfördelningen för anordnandet av elevhandledning samt arbete i mångvetenskapliga nätverk beskrivs noggrannare i den regionala handledningsplanen för Päijänne-Tavastland. Den regionala handledningsplanen styr hur skolan gör upp sin handledningsplan och den bekräftas årligen i läsårsplanen. Skolans handledningsplan görs upp i början av läsåret och den uppföljs och utvärderas under läsåret i samarbete med skolans rektor, elevhandledaren och övriga personer som behövs.

Handledning, intensifierad personlig elevhandledning och handledning för en elev som har behov av stöd i elevhandledningen i årskurs 7–9

Elevernas individuella utgångsläge och behov ska beaktas i elevhandledningen. Handledningen differentieras genom att man beaktar elevernas personliga mål, erfarenheter, fritidssysselsättningar, intressen, kompetensområden och faktorer som inverkar på livssituationen. Samarbetet mellan olika aktörer är viktigt, särskilt i handledningen vid övergångarna under elevernas studiebanan. Handledning som berör fortsatta studier ska inledas i ett tillräckligt tidigt skede. Yrkes- och sektorsövergripande samarbete är viktigt i synnerhet för att säkerställa att elever som behöver intensifierad personlig elevhandledning och stöd samt unga som av särskilda skäl riskerar att bli utan utbildning fortsätter att studera.

En elev som behöver stöd för att ansöka till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen har rätt att utöver elevhandledning få intensifierad personlig elevhandledning enligt sina behov i årskurserna 8 och 9¹. I den intensifierade personliga elevhandledningen ska tyngdpunkten ligga på att utveckla elevens färdigheter för fortsatta studier samt att vägleda eleven till fortsatta studier som är lämpliga för hen. Målet är att varje elev ska hitta en studieplats för fortsatta studier där eleven kan fortsätta fullgöra läroplikten efter den grundläggande utbildningen.

Eleven ska efter den grundläggande utbildningen² övergå till att avlägga en examen på andra stadiet, till utbildning som handleder för utbildning på andra stadiet eller till någon annan utbildning som föreskrivs i läropliktslagen³.

Behovet av intensifierad personlig elevhandledning ska i första hand utvärderas av elevhandledaren med beaktande av elevhandledningens innehåll och mål.

I den intensifierade personliga elevhandledningen ska eleven få personlig och övrig elevhandledning och för eleven ska utarbetas en personlig plan för fortsatta studier⁴. I den personliga planen för fortsatta studier ska man anteckna elevens styrkor och mål med anknytning till övergången till studier efter den grundläggande utbildningen. Dessa ska systematiskt stärkas med hänsyn till elevens individuella utgångsläge och behov.

När det gäller en elev som är i behov av stöd för lärandet och skolgången ska handledningen i anknytning till fortsatta studier inledas i ett tillräckligt tidigt skede. I planeringen ska man ta hänsyn till elevens individuella

---

¹ Lag om grundläggande utbildning (1216/2020) 11 a §

² Läropliktslag (1214/2020) 10 §

³ Läropliktslag (1214/2020) 4 § och 5 §

⁴ Lag om grundläggande utbildning (1216/2020) 11 a §

förutsättningar, behovet av stöd för lärande och studier och vilka sysselsättningsutsikter utbildningen ger möjlighet till. Eleven och hans vårdnadshavare ska ges möjlighet att bekanta sig med olika för eleven lämpliga alternativ till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen. Eleven och vårdnadshavaren ska få tillräckligt med information om möjligheterna till fortsatt stöd för lärandet och studierna i studierna efter den grundläggande utbildningen samt vid behov även information om övriga stödformer.

I den grundläggande utbildningen i Lahtis anordnas personlig handledning för varje elev enligt behov. Elevhandledaren har huvudansvar för handledningen för elever i årskurs 7–9. Intensifierad elevhandledning kan ges till de elever i årskurs 8 och 9 som behöver stöd med planeringen av fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen. Elevhandledaren kan vid behov konsultera elevvårdspersonalen för att avgöra behovet av intensifierad elevhandledning. En personlig plan för elevens fortsatta studier görs upp i samarbete med eleven. När fortsatta studier planeras, beaktas stödbehovet och hur eleven klarar studierna. Vid planeringen av fortsatta studier kan man samarbeta med bland annat Ohjaamo Lahden palvelut och TE-tjänsternas yrkesvalshandledning samt vid specifika besöksdagar till utbildningar och utbildningsprövningar. Vid behov kan vårdnadshavare, klassföreståndare och speciallärare delta i handledningen. Man samarbetar vid behov med den blivande utbildningsanordnaren. För en elev med särskilt stöd eller en elev inom flexibel grundläggande utbildning, görs den personliga planen för fortsatta studier i samarbete med eleven, vårdnadshavaren, specialklassläraren och studiehandledaren.